

Prövning av rätten till sjukpenning för den som har fått sjukpenning i 180 dagar från och med den månad då han eller hon fyllde 65 år

Försäkringskassans ställningstagande

Prövningen av om en försäkrads arbetsförmåga är nedsatt på ett sådant sätt att Försäkringskassan enligt 27 kap. 36 § socialförsäkringsbalken (SFB) kan besluta att inte längre bevilja sjukpenning ska enbart göras i förhållande till sådant arbete som finns direkt tillgängligt för den försäkrade.

Om den försäkrade inte bedöms kunna återgå i sitt vanliga arbete, och det inte finns något annat lämpligt arbete direkt tillgängligt för honom eller henne, ska Försäkringskassan besluta att inte längre betala ut sjukpenning. Det gäller när den försäkrade har fått sjukpenning i 180 dagar sedan ingången av den månad när han eller hon fyllde 65 år.

Bakgrund och överväganden

Enligt 27 kap. 36 § SFB får Försäkringskassan besluta att sjukpenning inte längre ska lämnas till en försäkrad som har fått sjukpenning för 180 dagar efter ingången av den månad när han eller hon fyllde 65 år.

Regeln har förts över till SFB från lagen (1962:381) om allmän försäkring utan någon ändring i sak. I förarbetena anges det att regelns innebörd är att Försäkringskassan ska ha möjlighet att besluta att inte längre betala ut sjukpenning när den försäkrade fyllt 65 år (prop. 1975:97 s. 82). Dessutom sägs följande:

Prövning avses därvid ske enligt liknande principer som nu gäller beträffande tillerkännande av förtidspension då försäkrad t.ex. drabbas av invalidiserande sjukdom (jfr 16 kap. 1 § andra stycket AFL), med den skillnaden att kassan givetvis inte som en följd av prövningen skall tillerkänna den försäkrade ålderspension utan ansökan därom. De krav på föregående försök med arbetsmarknadsutbildning eller annan rehabilitering som tillämpas för yngre personer kan självfallet inte ha samma styrka för äldre personer.

Förtidspension heter numera sjukersättning. Villkoren för att få sjukersättning har också ändrats sedan regeln om sjukpenning till den som fyllt 65 år infördes. Då gällde att en försäkrad som var minst 60 år och som hade fått arbetslöshetsersättning i maximal tid kunde få sjukersättning om hans eller hennes möjlighet att få inkomst från *ett sådant arbete han eller hon tidigare utfört* eller från *ett annat tillgängligt lämpligt arbete* bedömdes varaktigt nedsatt (prop. 1975:97 s. 30 f. och s. 70 f., jfr prop. 1972:55).

Numera ska man vid prövningen av rätten till sjukersättning alltid beakta den försäkrades förmåga att försörja sig genom förvärvsarbete på arbetsmarknaden, även om det behövs arbetsmarknadspolitiska insatser för att han eller hon ska få ett sådant arbete. Regeln om sjukpenning till den som fyllt 65 år kommenterades inte i samband med att villkoren för sjukersättning ändrades. Det finns inte heller någon rättspraxis som belyser hur regeln numera bör tolkas.

Eftersom det finns ett tolkningsutrymme finns det risk för att regeln tolkas och tillämpas på olika sätt inom Försäkringskassan. Detta rättsliga ställningstagande har tagits fram för att främja en enhetlig tillämpning.

Försäkringskassan anser att det stycke i prop. 1975:97 som citerats ovan måste ses mot bakgrund av hur reglerna om sjukersättning då var utformade. Det bör inte uppfattas som att man avsett att principiellt knyta prövningen av rätten till sjukpenning för den som fyllt 65 år till de grunder för bedömning av arbetsförmåga som vid varje tidpunkt gäller för rätten till sjukersättning. En rimlig tolkning är istället att syftet varit att en försäkrad som fyllt 65 år och som inte kan återgå i ett för honom eller henne tillgängligt arbete bara bör få sjukpenning under en övergångstid på 180 dagar.

Det kan noteras att rehabiliteringsersättning inte kan beviljas längre än till och med månaden före den när den försäkrade fyller 65 år (31 kap. 4 § SFB). Detsamma gäller för sjukpenning i särskilda fall (28 a kap. 7 § SFB, rehabiliteringsersättning i särskilda fall (31 a kap. 4 § SFB och sjukersättning (33 kap 16 § SFB).

Aktuella bestämmelser, rättspraxis m.m.

27 kap. 36 § SFB

Eva Nordqvist

Pernilla Keinestam Lindell